

ПРИКАЗКА

На наших землях люди завжди різним жили: полювали, хлібчик ростили, сіль возили з півдня на північ, розбійничали – хто як, хто де. І, скажу відверто, мені скрізь подобалося, хоч і люди траплялися різні, іноді відрізняючись, як... Я знаю?.. Кінь від бика або що.

Та всі ми й на всі боки сходилися на думці, що кращого за наш край не знайти, бо росте тут усе, що вкинеш до чорнозему – само росте, лише встигай збирати. А люди наші добрі, навіть якщо злими справами промишляють діткам на вечерю. Так було, як мій дід на базарних площах казки співав із бандурою, так було і за батька

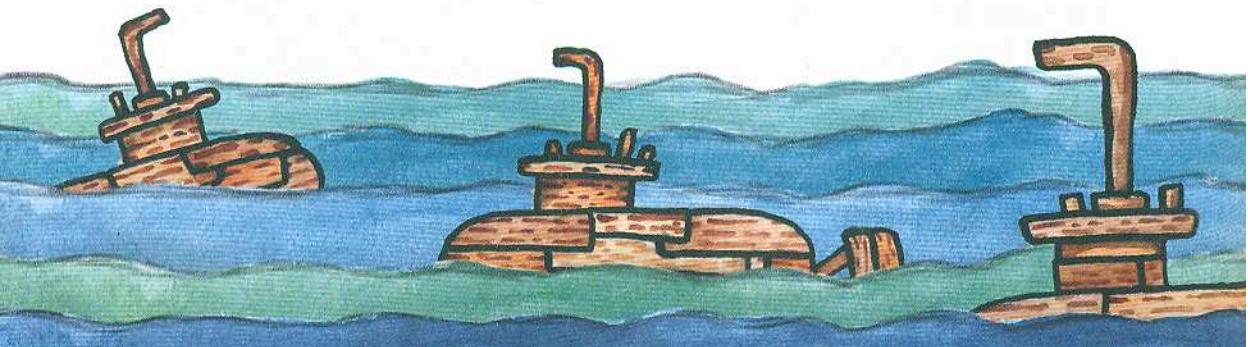

з кобзою. Та все змінилося ще за мого дитинства, змінилося швидко й різко.

Я чув, що Зелений Остап тоді ще радо виходив із лісу до людей і одного разу з'явився з новиною, яка змінила наш світ. Він відкрив властивості Чорного Дуба, який – залежно від обробки – ставав то легким і гнучким, як повітря, то важким і твердим, як камінь.

І зчинився такий гармидер, що ховайся! Понаїхало всіляке рубати дивні дерева: злі не по-нашому, незрозуміло говоряще, з гострими пилами. Брехати не стану: наших теж багато радо взялося за сокири. І почала ця орда рубати гай, та так завзято взялася до справи, що з'явилося прислів'я: «Аж гай шумить».

До нашого краю прийшли по заробіток лихі люде – і життя змінилося. За одне покоління людство навчилося робити з того дуба що собі навигадував: фіри без

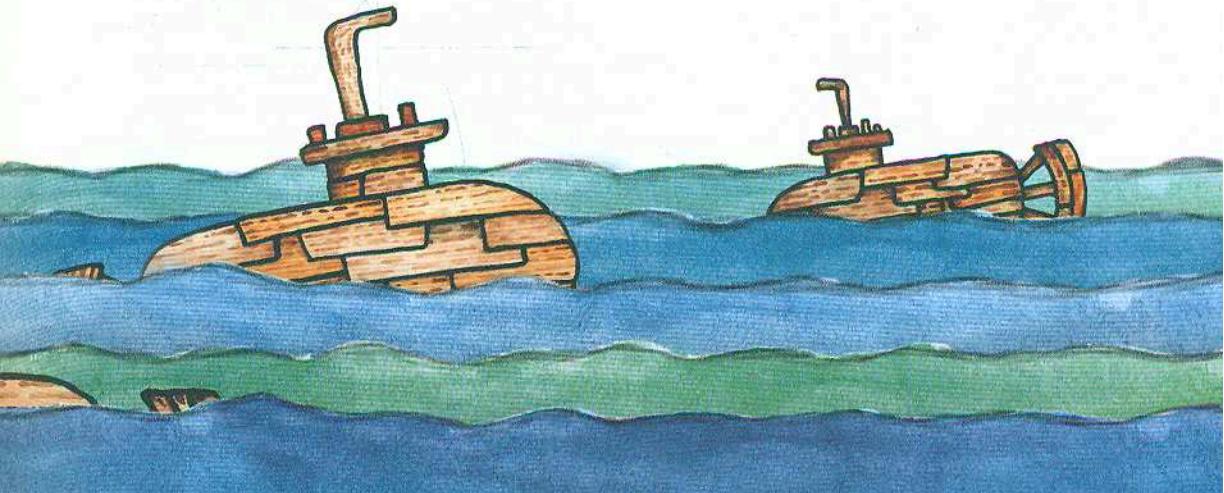

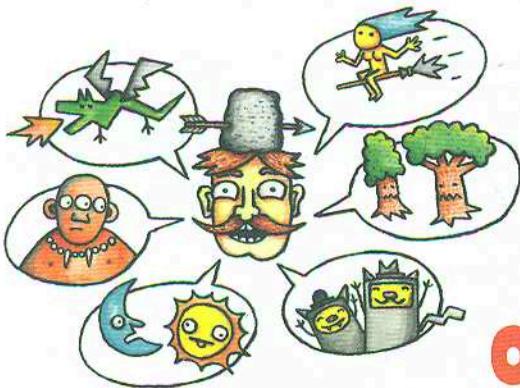

коней, човни, які плавали під водою, та повітряні хури, що їх назвали літаками. А принагідно великий ліс Чорного Дуба порубали вщент, — нічого не лишилося, тільки подекуди лоховники та болота.

Від такого горя Зелений Остап образився на людство, прокляв нас і пішов углиб північних хащ. З часом шкідники-сокирники розбіглися: хто додому, хтось іще далі, а деякі лишилися шукати залишки Чорного Дуба, що їх можна було надибати у звичайних лісах на всі боки. Казали, що в таких з'явився отаман, котрого звали Чорноротий, і що він об'єднав пошуки, а тих сокирників, котрі йому не скорилися, пустив униз по річці та й униз обличчям...

Багато хто постраждав під час тих заворух зі завірюхами, і на той момент, коли я вперше побачив Василя, ми ще не оговталися: жили, намагаючись намацати старі добри часи, ніби можливо до них повернутися.

ОСТАННЯ КАЗКА ТА ПЕРШЕ ДИВО

Коли ми вперше з ним зустрілися, я ще не був парламентарем. Але і хвости коровам давно вже не крутив. Я ходив по різних селах: де на ярмарок, де просто так — і забавлявся тим, що розповідав людям казки. Знав тих казок на три торби з гіркою, пам'ять мав добру, а робити мені все одно було нічого, от і розповідав усякую всячину на всі боки від Чорнодубого Лісу.

Пам'ятаю, в деяких містечках я вже побував двічі, казки мої слухали завзято, з площі не проганяли, тож це могло би стати моїм фахом на ціле життя. А в цій роботі головне — спершу зрозуміти, про що людина хоче слухати, бо кожен прагне чути лише своє, і, як не вгадаєш — то йдеш далі без вечері, човгаючи самотньо, вночі й під дощем. Але таке зі мною траплялося рідко: я розумним виріс і відразу зрозумів, про що людям хочеться чути.